

Sistem »Samopomoči« je preskušen, priporočljiv za danes prav tako kot pred leti. Najboljši dokaz temu so razne »Samopomoči«, ki že več let prav uspešno poslujejo kot stanovska ali splošna podpora društvu ali zadrugi. Vse pa so nastale po vzorcu Učit. Samopomoči, ki je bila prva taka ustanova v naši državi. Naši tovariši v Savski, Dunavski, Drinski in Zetski banovini pravkar snujejo društva ali zadruge po našem vzorcu. Poznani Samopomoči z višjim številom članov in z večjim denarnim prometom kot ga izkazuje U. S., pa vseeno lahko rečem, da je naša zadruga po svoji notranji sestavi, po strogo določenih omejitvah in sprejemnih pogojih nad vse solidna podpora ustanova, ki do danes še nima tekmeca. Ta ugotovitev je velike važnosti ravno v teh dneh, ko imajo razni podporni zavodi velike nepravilne s svojimi nadzorstvenimi oblastmi.

Naši člani pa vrše še veliko večje, plemenitejšo delo. V dnevnih splošne svetovne krize, ko je denarna moč poedina majhna in komaj označbe vredna, poklanjajo člani U. S. svoje članske prispevke v korist tovarišem in tovarišicam, ki so pomoči potrebni. Na ta način zbrane in dedičem umrlih članov izplačane posmrtnice znašajo skoro 2.000.000 Din. Koliko ponižanja je bilo prav s temi podporami odzvetega tem nesrečnejšem članom Učit. Samopomoči pač nihče ne bo mogel očitati, da ne poznajo socialnega čuta in pravega tovarištva za potrebnega tovariša ali tovarišico.

Za bodočnost gojim najlepše nade. Upam, da se bodo v najkrajšem času pridružili 2556 članov broječi armadi U. S. še vsi oni, ki stoje danes izven naše zadruge. Z željo, da bi se to čimprej in v tem lepšem številu izvršilo, sklenem to poročilo.

Po kratki debati in načelnikovem pojasnilu je bilo poročilo načelstva sprejeto.

Pregledovalec računov tov. Alojzij Kečelj je prečital revizijsko poročilo o računskem zaključku za l. 1931. (U. S. še kot društvo) z dne 15. februarja 1932: Ker so pregledovalci našli vse v najlepšem redu, predlaga načelstvu razrešnico, ki je bila tudi sprejeta.

Ko je uprava zadruge U. S. prosila pri finančni direkciji v Ljubljani za oproščenje davka in za taksno olajšavo, se je pokazalo v pravih nekaj hrib, katere je treba popraviti, če hočemo doseči omenjene olajšave. Najvažnejša sprememba je v § 36. glede premoženja ob razpustu. Poleg tega je načelstvo predlagalo še nekaj drugih sprememb. Vse spremembe pravil so bile od navzočih članov soglasno sprejete. Ko bodo te spremembe od deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani potrjene, bo uprava zadruga poslala vsem članom tiskane popravke, da jih vsakdo vlepil v svoj izvod zadrughih pravil.

Pri slučajnostih je zadrughni podnačelnik prof. Sič utemeljeval svoj predlog, da se naj vsakoletne obresti od rezervnega kapitala uporabijo v to, da se najstarejši — nadalje plačujoči — člani oproste vplačevanja članskega prispevka za smrtne slučaje. Tov. Polakova je vložila predlog za delno izplačilo posmrtnine po gotovi dobi članstva članu samemu v življenju, po smrti pa ostanek njegovim dedičem. — Po daljši in živahni debati je bil sprejet sledeči sklep: Načelstvo naj preišči o obeh predlogih, sestavi naj primerne nasvete in jih predloži prihodnjemu občnemu zboru v pretres.

Ker drugih predlogov ni bilo, se je načelnik tov. Kocijančič zahvalil za lepo udeležbo, za stvarne in živahne debate, pripravil, da naj vsakdo po svojih močeh širi dobro stvar pri nečlanih in ob 11.30 uri zaključil izredni občni zbor. I. K.

Splošne vesti.

— Na zadnjem učiteljskem zborovanju društva v Dolnji Lendavi je predaval g. dr. Drag. Lončar o teoriji in praksi moderne šole. Iskrena mu hvala!

To predavanje je registriral tudi »Jutrova« dopisnik s pripombo, češ v Prekmurju učiteljsko le redkokdaj sliši dobro pedagoško predavanje.

Da v Prekmurju ni prav tolike pedagoško-kulturne suše, naj potrdijo sledeča predavanja, izvajana tekom leta v našem društvu: G. Gumilar: Vzgojne smeri učitelja v Prekmurju; R. Tagore kot vzgojitelj (predavatelj je osebno prepotoval Tagorjevo domovino in čul njegovo besedo); C. Dronkja, književnik in mlad. pesnik — Idealistični etos in njegov vzgojni pomen; I. Krošl, ban. ref. za kmet. nad. šolstvo — Sodobni gospodarski problemi in smer učitelja-vzgojitelja; M. Kokolj — Narodno kulturne vrednote, Podoba abnormalne mlade duševnosti, Kulturna orijentacija in učiteljeva osebnost (slednje je priobčeno v »Popotniku«); A. Pavline — Mladina in sokolska ideja.

Naj bo to dokaz, da dahnejo v Prekmurju tudi domači vetriči, ki donesejo blagih rosic. Toliko resnici na ljubo, našemu društvu v obrambo, javnosti in dopisniku pa ad in formandum. — M. K.

— Na ženskem učiteljskem v Mariboru se začno praktični izpiti v ponedeljek, dne 18. aprila t. l. ob 8. uri zjutraj.

— Sestanek ljubljanskih zadrugarjev. Ker se je med ljubljanskimi državnimi uslužbenci in upokojenci vseh položajev in strok vnelo živahno zanimanje za gospodarsko osamosvojitev na zadrughni podlagi, se je pokazala nujna potreba, da se vsi državni nameščenci v Ljubljani, ki so že člani Nabavljanske zadruge oz. ki se zanimajo zanjo in žele pristopiti kot člani, sestanejo in o teh življenjskih vprašanjih pogovore.

Da ugoditi tej splošni zahtevi, predvsem med svojim članstvom, je »Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani« sklical javen sestanek, na katerega vabi ne le

svoje člane in vse drž. upokojence (ke), temveč tudi vse aktivne drž. nameščence (ke), ki se zanimajo za zadrughna vprašanja.

Sestanek se vrši v ponedeljek, dne 14. marca t. l. ob pol 19. uri (pol sedmih zvečer) v hotelu Miklic na Masarykovi cesti, in sicer v suterenski dvorani. Na ta javni sestanek, ki je zdaj pred rednim občnim zborom ljubljanske Nabavljanske zadruge drž. nameščencev, ki je sklican za 22. marca t. l. ob pol 20. uri, prav posebno aktualen, vabi društvo drž. upokojencev in upokojenk vse aktivne in upokojene tovariše.

Na sestanku se bodo določile smernice za poglobitev in razširjenje gospodarskega zadrughnega delovanja ljubljanskih drž. nameščencev in upokojencev, zato je v interesu vsakega posameznika, da se sestanka zanesljivo udeleži, tam izrazi svoje želje in nasvete.

V sloznosti je moč, v zadrughstvu pa rešitev vsega stanu drž. nameščencev in upokojencev!

Spominjamo se ob vsaki priliki učiteljskih domov v Ljubljani in v Mariboru!

— Matej Grum, oče tov. Gruma, sreskega nadzornika v Ljubljani in blagajnika sekcije, je umrl v Slovenski Bistrici v ponedeljek 7. t. m. Po dolgotrajni bolezni je v starosti 78 let za vedno zatisnil oči. Našemu tovarišu, ki mu je očetova smrt prizadela huđ udarec, izrekamo najiskrenejše sožalje.

— Slovenski javnosti. Glasbena Matica v Ljubljani proslavi o Binkoštih letošnjega leta, to je od 13. do 16. maja 1932, 60-letnico svojega delovanja ter priredi ob tej priliki Prvi slovenski glasbeni festival in otvori razstavo, ki naj pokaže razvoj glasbe v našem narodu. Razstavo pripravlja poseben osek Glasbene Maticе pod vodstvom odličnega strokovnjaka in glasbenega zgodovinarja prof. dr. Josipa Mantuanija.

Na tej glasbeni razstavi bodo razstavljeni po možnosti vsi predmeti, ki se nanašajo na našo glasbo kakor slike skladateljev, njihova dela v rokopisu ali v tisku, dalje izdaje raznih muzikalij starejšega in novejšega datuma, knjige posvetne, nabožne in pedagoške vsebine, ki vsebujejo tudi pesmi z notami, fotografije in slike glasbenih instrumentov ter raznih krajev in poslopj, ki so važni za našo glasbo, programi koncertov in glasbenih prireditev, sploh umetnine naših umetnikov, katerim služi glasba kot motiv itd.

Zaradi tega se obrača Glasbena Matica do slovenskega občinstva, cerkvenih predstojništev, šolskih vodstev, naših društev, do knjižnic, arhivov in drugih ustanov, ki imajo v svoji posesti gori navedene ali podobne predmete, da jih posodijo Glasbeni Matici za čas razstave od začetka do konca meseca majnika t. l.

Prejem vsakega predmeta, posojenega za razstavo, potrdi odbor Glasbene Maticе, ki jamči tudi za točno vrnitev. Matica prosi predvsem za prijave in to najkasneje do 15. marca t. l. Način dobave bo potem pisмено dogovorjen.

Za odbor Glasbene Maticе v Ljubljani: Predsednik: dr. Vladimir Ravnihar, l. r., tajnik: prof. Anton Lovše, l. r.

— Tov. čebelarjem. Vse čebelarje in čebelarke podružnice obveščamo, da je ministvo drž. železnice dovolilo udeležencem čebelarskega občnega zbora dne 20. marca t. l. v Celju polovično vožnjo pod navadnimi pogoji. Pri izstopu v Celju naj delegati ne oddajo voznega listka, temveč puste le žigovati pri prometnem uradniku. Z istim voznim listkom in legitimacijo, ki jo bo dobil vsak delegat na občnem zboru, se bodo odpeljali delegati brezplačno zopet domov. Ta ugodnost velja za 19., 20. in 21. marec. — Prosim tovariše, da obveste o tem čebelarske podružnice svojega okoliša. — Tajnik.

— Velikonočne Ciril Metodove razglednice so izšle. Šest vrst jih je, lepa izbira in vse se nanašajo na Veliko noč in bližajočo se pomlad. Originale je slikal priznani umetnik g. F. Kopač, profesor v Splitu. Naročajo se pri družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Razglednica stane 1 Din; trgovci imajo popust. — Ker so razglednice umetniško in domače delo, pričakujemo, da bo občinstvo pridno segalo po njih, podprlo s tem našo nacionalno obrambeno društvo ter izrinilo iz našega trga tuje blago.

Osebne zadeve.

— Upokojeni so sledeči tovariši: Zupančič Drago — Gerlinec, Kranjčič Martin — Trbonje, Zalar Marija — Sv. Bolfenk na Kogu, Bohine Josip — Brežice.

Učiteljski pravnik.

§ Odgovor: »A. Ž. iz B.« 1. Postavljen v II./4. skupino dne 27. nov. 1926 in priveden s 1. aprilom 1931 v IX. skupino s 1. per. poviškom. — Ker ste nad 4 leta v IX. skupini, vložite takoj prošnjo za VIII. skupino. Drugi period. povisek dosežete šele s 1. decembrom 1932, t. j. po 6 letih efekt. službe v skupini in sicer, če ne bodete prej napredovali v VIII. skupino. — 2. Napredoval v II./3. skupino dne 14. nov. 1928 — pravilno priveden v VIII. skupino s plačo 730.— Din. Po § 52. U. Z. pripada 2. per. povisek s 1. decembrom 1931 in tudi za napredovanje v VII. skupino je že zadostil § 49. in lahko vložil prošnjo.

Naša gospodarska organizacija.

—g Za Porekarjev temeljni kamen je nadalje prejel Uč. dom v Mariboru naslednje darove, oziroma zbirke: notar g. Oton Ploj, Maribor, zase in za svojega brata senatorja dr. Miroslava 200 Din; Mavrič Karel, Gorenja Radgona, 230 Din; učiteljstvo II. deške, Maribor, 50 Din; Grmovšek Miloš, Slovenjgradec, 700 Din (v tej zbirki je tudi dar šostanjškega uč. društva 200 Din in po tov. Vrečko pri zborovanju nabranih 123:25 Din); Kosi Anton, Središče ob Dravi, 1131 Din (!); tovarišica Delakova nabrala pri zborovanju učit. društva Maribor desni breg 352 Din. Skupaj torej 2663 Din. Z zadnjic izkazanimi darovi je narastel znesek za Porekarjev temeljni kamen na 4225 Din. To dejstvo samo govori dovolj jasno, kako priljubljen je bil pokojnik ne samo med učiteljstvom, ampak tudi med drugimi sloji. Zbirka pa še ni zaključena in bo gotovo še izdatno narastla. Prav iskrena zahvala vrlim darovalcem in zbirateljem!

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za januar in februar 1932. Članarina: Šostanjško učit. društvo 300 Din; Franja in Simon Vodenik, Kranj, 100 Din; ljutomersko učit. društvo 910 Din. Darila za »Porekarjev kamen« U. D. v Mariboru so bila in bodo še posebej izkazana. Dosedanjim darovalcem prav iskrena hvala in da bi našli še mnogo posnemovalcev! — Gospodarska podjetja: zemljevidi 26.826 dinarjev; slika »Bled« 2272 Din; grb 324 Din; Prekmurske pravljice 110 Din; »Sola v nebesih« 80 Din.

Mladinska Matica.

Razpis književnih nagrad.

Za redne publikacije za to leto, in sicer za najmlajše šolske otroke sprejema rokopise tajništvo do 15. tega meseca.

Za izredne publikacije, ki so namenjene za naše najmlajše kot Miklavžovo darilo, po-teče rok za vlaganje rokopisov 1. avgusta t. l. V prihodnji številki »Učiteljskega Tovariša« bo objavljen nov razpis nagrad za redne publikacije za prihodnje leto. Opozarjamo naše pisatelje že zdaj na ta razpis.

O c e n a Lovrenčičevega »Tihega življenja« in Ribičičevega »Mihca in Jakca« je izšla v »Popotniku«. »Mihca in Jakca« je ocenila tudi zadnja številka »Svobode«. Vse ocene so ugodne.

V zalogi imamo še nekaj vezanih izvodov I. in II. letnika »Našega Roda«, ki jih prodajamo po 28 Din.

Posamezne številke lanskega in predlanskega letnika prodajamo po 20 par. Prosimo tovariše, da opozore učence na to ugodno priliko.

Šolski radio.

—r Program za XVIII. teden: V torek 15. marca bo predavala uč. Hafner Kristina: Moje potovanje po Bretonski. Opozorite mladino na lego dežele! I.—III. V petek 18. marca bo predaval g. Andrej Skulj: O sadjarstvu. I.—III.

Kadar pridete v Ljubljano

z mislijo, da si nabavite dober aparat za šolski radio

ali tudi zase, ne pozabite obiskati našega prodajnega oddelka. Pri nas dobite največjo izbiro aparatov na baterije, na izmenični in istosmerni tok vseh napetosti. Nizke cene inugodni plačilni pogoji!

RADIO

LJUBLJANA

TELEFON 31-90

MIKLOŠIČEVA CESTA 5

Stanovska organizacija JUJ iz društev:

Poročila:

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO. Dne 22. februarja t. l. sta zborovali skupno ljubljansko in litijsko društvo v telovadnici II. deške osnovne šole v Ljubljani. Povod za skupno zborovanje je bilo predavanje g. dr. Lončarja v zvezi s praktičnim nastopom tov. Jegličeve z učenci I. razreda III. deš. os. šole. Zborovanje, katerega so se udeležili tudi dijaki 5. letnika učiteljskega, je bilo od obeh društev prav dobro obiskano. Predsedoval je tov. Mlekuž, ki je takoj ob otvoritvi zborovanja poleg vseh navzočih imenom pozdravil bivšega prosvetnega šefa g. dr. Lončarja, zastopnika kr. banske uprave, nadzornika Skulja, predsednika banovinske sekcije Dimnika, ljubljanskega in litijskega nadzornika, prof. Jegliča in tov. Jegličevo s prošnjo, da prične s poukom.

Tov. Jegličeva je s svojimi učenci zamislila vse delo na principu skupnega iskanja in razglabljanja, upoštevač dogodke prejšnjega dne. Priznati moramo, da je bil učni postopek vsestransko nazoren ter podan v obliki strnjene pouka tako, da je prišla resnična samodelavnost otrok do veljave. Mnogo živahnosti je zbudilo čitanje Ribičičevega »Jakca in Mihca«, kar znači, kako so naši »najmanjši« navezani na lepo knjigo.

Po odhodu učencev je navezal direktor g. dr. Lončar svoje predavanje na praktični nastop tov. Jegličeve ter na mnogih primerih dokazal pravo bistvo delovne šole, ki se izraža v prosti samodelavnosti, kjer otrok sam išče in najde dolne cilje in pobude, v čemer leži brezdvomno velika vzgojna vrednost spontane učne oblike. Nadalje je omenil predavatelj, da vabi moderna šola k pouku tudi starše ter z njihovim sodelovanjem vzbuja otrokom razsodnost, pridnost in trdno voljo ter tako vzgaja dobre državljane in koristne člane človeške družbe. Končno je še pripomnil, da mora biti tudi nadzorstvo delovne šole urejeno v duhu svobode in svobodnega dela, ki se izraža še v inspiciranju in kritiziranju, temveč v medsebojni pomoči, dajanju zaupanja, nasvetov in delovnih pobud.

Oba predavatelja g. dr. Lončar in tov. Jegličeva sta bila deležna navdušenega odobranja in priznanja. Živahne debate, ki jo je otvoril nadzornik Grum, so se udeležili tov. Hreščak, Hočevarjeva, Mlakar in drugi.

Predsednik banovinske sekcije tov. Dimnik je podal izčrpano situacijsko poročilo, katero so sprejeli navzoči z odobranjem. Vsled pozne ure je odpadlo poročilo o delu Učiteljskega pevskega zbora in njegovi zadnji književni izdaji — Adamič: Levstikova pesmarica. Z ozirom na to prosimo vsa prizadeta upraviteljsva, da čimprej poravnajo, kar dolgujejo zboru za omenjeno pesmarico.

Ob 12.30 je zaključil predsednik tovariš Mlekuž lepo uspešo zborovanje z željo, da se na pomladanskem zborovanju zopet snidemo. V. Mlekuž, predsednik; Jos. Mihelič, tajnik.

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO V ŠOSTANJU je zborvalo 20. februarja 1932 v Velenju. Članov 53, prisotnih 45, t. j. 85 %. (Včlanjeno je vse učiteljstvo v okraju.)

Predsednik Vrečko otvori zborovanje ter vzpodbuja članstvo k intenzivnemu delu v organizaciji. Dalje opozarja na težko in ogromno delo, ki ga vrši sekcija, zato je naša dolžnost, da se redno udeležujemo zborovanj ter sodelujemo. Iz društva je radi premeščanja izstopil tov. Ivan Lazar, vstopila pa sta tov. Ludvik Snuderl in Elizabeta Kac.

Iskreno pozdravljen je nastopil g. dr. H. Tuma, ki je predaval o temi: »Misli Tolstoja o vzgoji«. V »urnem razvijanju Tolstojevih misli je posegel nazaj v takratne razmere v Rusiji ter nam je na podlagi konkretnih primerov prikazal Tolstoja kot praktičnega, globokega misleca in vzgojitelja. Obravnaval ni samo vzgojnih načel, ampak dotaknil se je tudi metodičnega postopanja pri vzgoji in pouku. Spoznali smo, da sloni današnje stremljenje po delovni, moderni šoli deloma na Tolstojevih naukih. Predavatelj je dokazal, da mu to stremljenje ni tuje in da se živo zanima za vzgojni in metodični pokret našega šolstva. Tov. preds. se predavatelju za res vzorno predavanje iskreno zahvali. Tajnik Rejec prečita zapisnik zad. zborovanja, ki se soglasno odobri.

Prečitajo se vsi došli dopisi, pri katerih se otvori živahna debata.

Poročilo o seji preds. društev poda tov. Vrečko. Omeji se samo na osebne utise. Z nevoljo je vzel članstvo na znanje poročilo, da nekatera društva dolgujejo sekciji preko 30.000 Din. Ta dolg naj se izterja.

Za poročevalca U. T. se javi tov. Snuderl Ludvik iz Ravn. Preds. opozarja na Učit. Samopomoč in na Samopomoč za otroke in priporoča vstop.

Za Porekarjev temeljni kamen se je odposlalo 363:25 Din.

Tov. Rejec objasni priznanje, ki ga je izrekel banovinski svet o priliki zadnjega zasedanja učiteljstvu. S tem so ovržene vse neutemeljene kritike lanskega zasedanja.

Predlogi: 1. Sekcija naj pri merodajnih oblastih doseže, da se pri nameščanju novincev upoštevajo prvenstveno otroci učiteljev in uradnikov. Isto načelo naj velja tudi za sprejem na učiteljskega.

2. Tov. Stopar Štefanija predlaga, naj bi se pri premeštitvah na boljša mesta oziralo v prvi vrsti na take učne moči, ki so že dolgo časa službovale na enorazrednicah.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo 11. marca v Šostanju, na katerem bo predaval g. dr. Lončar iz Ljubljane.

Franjo Rejec, tajnik.
Vrečko, predsednik.